

קנינה # 2 - איכה תפארתית מראשותי השליכו [ט']

תחלים פרק כ"ג - גם כי אלך בגיא עלמות לא אירא רע כי אתה עמדי שבטך ומשענתך המה ינחמוני:
מצודת דוד [שם] - מה שאתה מכה אתי בשבט של יסורין... הם-הם המנחמים אותי, כי בזה אראה שלא עזבתני להמקרים.

חידושי הגרי"ז [החדשים סימן לח] - "...ובאמת קשה; אבל "שבטך" שהקב"ה מכה אותו, מה הראיה שלא עזב אותו? והביאור בדרך משל; אדם הולך במדבר בלילה, חושך ואפילה ופחד מלויים אותו כל הדרך, ולפתע הוא רואה לצל הלבנה, כי מרחוק הולך איש ואז גדל פחדו יותר. והולך בעד השני, ושוב הוא רואה דהלוז הולך אחריו לעד השני ופחדו גובר בו ביותר, ולפתע הוא מרגיש שנותן לו מכה חזקה ונתעלף מרוב פחד! אלא שבמכה זו הרגיש שזה אביו, והפחד נהפך לו לשמחה כי הוברר הדבר כי אביו ליווהו כל הדרך ומשמרו, ומן המכה ראה זה והבינו. והנמשל כי אנו הולכים ב"גיא עלמות", ואיך אנו יודעים דהקב"ה שומר אתנו? זהו מתוך המכות שנותן לנו, וזהו הביאור, "גם כי אלך בגיא עלמות לא אירא רע כי אתה עמדי". ומה הראיה? "שבטך"; מתוך המכות שאתה נותן לי, זה הראיה שאתה הולך עמי כל הדרך, וע"כ "המה ינחמוני".

דברים לב/ל"ו-ל"ז; כי ידין יקוק עמו... ואמר אי אלהימו עור חסיו בו.

(The Lord is Righteous in all his ways, edited by Rabbi JJ Schacter, pp 115")

חרב יוסף דב הלוי סולובייצ'יק

During the Holocaust, missionaries ... spread all over the United States, focusing on one topic. They all asked the same question, they simply quoted the verse "where is their God" (Joel 2/17). At the time, it was very difficult to answer. There were times in the 1940s when it was very difficult, almost impossible, to travel on a train as I did during those years between New York and Boston

בשנות השואה, מסיונרים... נפרסו לכל אורך ארה"ב, כאשר התמקדו בנושא אחד. כולם שאלו את אותה שאלה, הם פשוט ציטטו את הפסוק (יואל פרק ב פסוק יז) "למה יאמרו בעמים איה אלהיהם." בעת ההיא, זה היה מאד קשה לענות להם. היו זמנים בשנות ה-40 בה היה מאד קשה, כמעט בלתי אפשרי, לנסוע ברכבת בשנים בהם בין ניו יורק לבוסטון.

מו"ר הרב עמיטל זצ"ל הציג עמדה ייחודית בהתמודדות הדתית עם נושא השואה.... הרב גם לא היה מוכן לקבל את הפתרון ה'נוח' מבחינה רעיונית של "הסתר פנים", המסיר כביכול את האחריות לשואה מהקב"ה. הרב טען, שלא ניתן להתעלם מנוכחות ה' בשואה: "מה שקרה שם היה דבר כל כך תהומי, כל כך לא נורמלי, שלא נתפס בשום מחשבה הגיונית, כך שאני יכולתי לראות בזה אך ורק משהו מטפיסי, איזו יד א-לוהים. ראיתי את יד ה' בבירור בשואה, רק לא הבנתי את משמעותה. ראיתי גדודים שלמים של גרמנים שאינם נוסעים לחזית הרוסית, כי הקרונות היו תפוסים ביהודים, בניגוד לכל אינטרס צבאי. האם ניתן להבין זאת? בכל ראיתי את יד ה'".

<http://etzion.haretzion.org/10-news/news/58-archives-in-the-yeshiva>

Elie Wiesel z"l [Memoirs: All the Rivers Run to the Sea, NY, 1995, pp. 402-3]- The Rebbe had read some of my works in French, and asked me to explain why I was angry with Gd. 'Because I loved Him too much,' I replied. 'And now?' he asked. 'Now too. And because I love Him, I am angry with Him.' The Rebbe disagreed: 'To love Gd is to accept that you do not understand Him.' I asked whether one could love Gd without having faith. He told me faith had to precede all the rest. 'Rebbe,' I asked, 'how can you believe in Gd after Auschwitz?' He looked at me in silence for a long moment, his hands resting on the table. The he replied, in a soft, barely audible voice, 'How can you not believe in Gd after Auschwitz?'

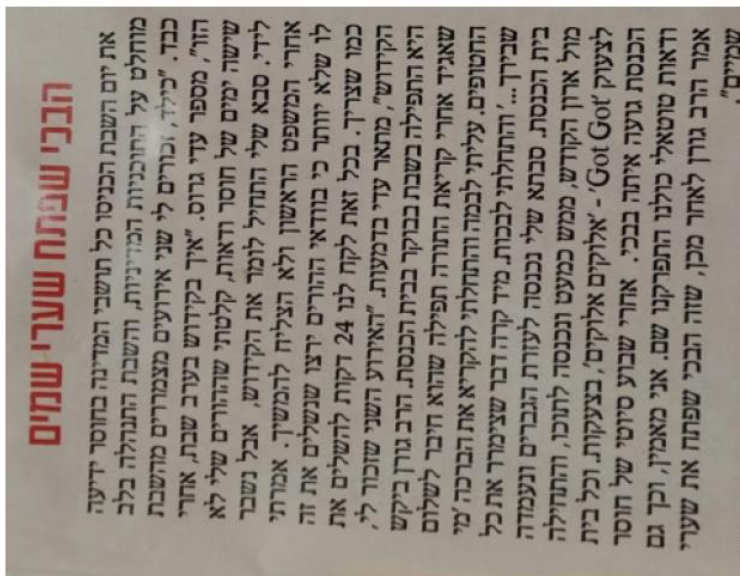
Ibid [Memoirs, p. 84] - I have never renounced my faith in Gd. I have risen against His justice, protested His silence and sometimes His absence, but my anger rises up within faith and not outside it. I admit that this is hardly an original position. It is part of Jewish tradition. [...] Abraham and Moses, Jeremiah and Rebbe Levi-Yitzhak of Berdichev teach us that it is permissible for man to accuse Gd, provided it be done in the name of faith in Gd. If that hurts, so be it. Sometimes we must accept the pain of faith so as not to lose it

אלי וויזל ז"ל - הרבי קרא כמה מהספרים שלי בערפתי, וביקש שאסביר מדוע אני זועם על ה'. "כי אהבתי אותו יותר מדי", עניתי. "ועכשיו" הוא שאלו עכשיו ג"כ. ומכיון שאני אוהב אותו, אני זועם עליו." הרבי לא הסכים. "לאהוב את הקב"ה זה אומר לקבל אותו למרות שאתה לא מבין אותו." שאלתי אותו האם זה אפשרי לאהוב את ה' מבלי שיהיה לך אמונה. הוא אמר לי שאמונה אמורה להקדים את כל השאר. "רבי", שאלתי, "איך אתה יכול להאמין בה' אחרי אושוויץ?" הוא הסתכל אלי בשקט מוחלט למשך דקה ארוכה, ידו מונחת על השולחן. ואז ענה, בקול שקט, כמעט לא ברור: "איך אפשר לא לאמין בקב"ה אחרי אושוויץ?"

שם - מעולם לא ויתרתי על האמונה שלי בה'. קמתי נגד "הצדק" שלו, הפגנתי נגד שתיקתו ולעיתים שלא היה בנמצא, אך הזעם שלי עולה בתוך אמונותי ולא מחוצה לו. אני מודה שזה לא גישה מקורית. זה חלק ממסורת יהודית.... אברהם ומשה, ירמיהו, ר' לוי יצחק מברדיצ'יב לימדו אותנו שמתר להאשים את ה', כל עוד זה נעשה בשם האמונה בה'. אם זה כואב, אז שיכאב. לפעמים, אנו חייבים לקבל את הכאב של אמונה כדי לא לאבד אותה.

הִיָּה עוֹרְבָם וּמַעֲזָם וּמְשַׁגְּבָם. הִפְךָ לְאִבְזָר וְנִלְחַם בָּכֶם.... וְאִיֶּה הַבְּטַחַת וְרִדְפָתֶם אֶת אֲבִיבְכֶם:

"מצב הרוח", ערב שבת קרח תשע"ו

פרשת בחקתי, ויקרא פרק כ"ו – אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם: ונתתי גשמיכם בעתם...וישבתם לבטח בארצכם: ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד... וחרב לא תעבר בארצכם: ורדפתם את איביכם ונפלדו לפניכם לחרב... ואם לא תשמעו לי ולא תעשו את כל המצות האלה. ואם בחקתי תמאסו... ונתתי פני בכם ונגפתם לפני איביכם ורדו בכם שנאיכם... ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ איביכם...וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: והארץ תעזב מהם ותריץ את שבתתיה בהשמה מהם והם ירצו את עונם יען וביען במשפטי מאסו ואת חקתי געלה נפשם: ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם כי אני יי אלהיהם: וזכרתי להם ברית ראשנים...

תוספות מסכת שבת דף נה עמוד א: "ושמואל אמר תמה זכות אבות..." – אומר רבינו תם; דזכות אבות תמה, אבל ברית אבות לא תמה, דהא כתיב (ויקרא כו) "וזכרתי את בריתי יעקוב" – אף לאחר גלות, ואנן אין אנו מזכירין זכות אבות אלא הברית.